

Aleksander Gemel

Meta-retoryka.

Problem metafizyki z perspektywy Nietzscheańskiej retorycznej koncepcji języka

Wystąpienie poświęcone będzie analizie zagadnienia możliwości ocalenia lub konstrukcji metafizyki w perspektywie Nietzscheańskiego odkrycia retorycznej natury języka. Jak powszechnie wiadomo, retoryka odgrywa kluczową rolę w konstytuowaniu krytycznego wymiaru myśli Nietzschego, będąc głównym instrumentem dokonywanej przez niego krytyki języka, a w rezultacie także dekonstrukcji głównych kategorii metafizycznych i epistemologicznych: „bytu”, „substancji”, „prawdy”, „świadomości”, „podmiotu”, „przedmiotu”. W konsekwencji to właśnie za sprawą retoryki dokonuje się w myśli Nietzschego autonomizacja sfery pozoru. Analizowany z tej perspektywy problem możliwości ocalenia metafizyki w panretorycznym uniwersum filozofii Nietzschego sprowadza się do pytania, czy odkrycie nieredukowalnie retorycznej natury języka musi skutkować całkowitym zawłaszczeniem bytu przez pozór, definitywnym odcięciem wszelkich metafizycznych dróg do pozajęzykowej rzeczywistości i „rozpuszczeniem” wszystkiego w pluralistycznym perspektywizmie, czy też Nietzscheańska retoryzacja świata doświadczenia pozostawia pewne miejsce dla mniej lub bardziej konwencjonalnie rozumianej sfery metafizycznej? W swym wystąpieniu spróbuję naszkicować kilka prowizorycznych odpowiedzi na tak postawione pytanie.